

Улуг-Хем кожуунда Хайыракан суму чагыргазынын даргазы, «Шын» солунуун штаттан дашкаар корреспондентизи Биче-оол Кыргызович Монгул-оол бөгүн 55 харлап турар. Силерге аас-кежикти, быжыг кадыкшылды, ак орукту «Шын» солунуун коллективи күзеп тур.

БУРГАН АВЫРАЛЫНДА...

Оюн-баштак аяны-биле

АЛДАН-ДӨРТТҮҢ АРАЗЫНДАН...

Хендерге. Аңыг-меңиг тайгаларың аржаан суугу, серини оттуг чайлагарың аңыл-иңи малчың уктуг чоңуң, аваңгыр моголерини, аштырбас чыраа-айдаржаң, чараш боюдустуг чагай салгадыг черлерини бирээң.

дир мен, Республиканың аныктар фестивалыга алдарыг мого Владимир Монгушту оқташ, шүүденин Кызыл-Мажалыкка культу-ра акылдакчыларынын республика спартакиадазына шүгүл бергенин көргөн мен. Ам могоңиң оглу амьдыралының аайы-биле коммерция ажил-херээн со-нуургап эгелээң.

Амьдыралдың тургузуп келгени белең эвес айтырларын шийтпирлээр дээш кижжи бурузу-ле кызып, болдунар-ла аргаларын аңыллап, чамдыкта харын-даа «Думчукка тулган да бзааа сугж» дээңиң апаарын бодай бээр таварылгалар бо-ла тургулап кээрин дыка эскерип чоруур кижжи мен. Ам канчаң боор, берге байдал-да уштупул унерин чер-ле дилээр апаар.

рар хире-дир аа — деп бодал-биле аңаа чеде бердим. — Багай телевизоруус урелип калганын билер-ле болгай сен, ачазы, а ону чеже септедир боор, ырмач сынып, ыргаач хоңдурулп калганын билер-ле тур мен. А телевизор чокка дыка берге-дир. Делегейде-даа, республикада-даа болуп тура-рар чаа чүүдлерин ээлдэ чымчак кресломга олуру-каш көрүп, дыңнап, полити-ка талашы-биле билимниң дикти бедидип ал чораш кижжи мен. Ам телевизоруус биези дег чугаа соолу-лаа чок, атып-чемин даа хайыңдырып албаан — чепе чымчак сургей олур ийин.

сүмеле-үелеттимес улуг аас-кежин-дир эвеспе. Че, чүңү бодол олур сен, ачазы? Кадаймың ол сүмезин дыңнап кааш, ыңгытар дээримге ыдыым беэин үймөстөй берген. Шынап-ла улустуң чугаалажыры ыш-каш аяс хунде-ле чанчык чыжырт дээңи биле домей болду. Бодум шууг шимчей албаастап, коңуй берген бол-дум.

Болаарымга-ла боскумну бир-ле чүве дуй тууду, чү-ве чугаалаптастап турган ышшаң. — Кандай бардың, ам келеш мырмачай тений бергениң ол бе, кадай? Чугаалаар чүве беэин уш-туп-баштыг болур чүве. Барып-барып мени хуржиң көр деп чүңү? — деп, арай деп үнүм үндүрүп уламчылаам. — Мээң ху-режиң чорашымын каңжип көргөн, кайың дыңнап сен, че? Мен херекюк бистин алмантың тоогууңи-ке хуржиң чорашан кижжи берген мен. Оң акмың-дан, бурган авыралында, ың-гыт, адылгың болбас ийик мен бе.

Оожурга, оожурга, ачазы — деп, кадаймы мээң шуугулап, изий береними соодар дээң хевирлиг, чугаалааттың эгеледи оң. Сен болза эр кижжи-дир сен, кужуң бар-дыр, хуре-жиң чоруур эрлерден чүң дудай берген чүвөл? Кандай билер сен, бурган авыра-лында шүгү-лаа бээринди. Адак дээрсе ушкү черин даа эзелтер чыгы-дыр — сен ийин, ачазы. Сарыг ша-жыңның дриг бурганы 14-кү Далай-лама Тывага чоруп турда, оң чылыг, бундыг холдарын беэин тууду, мөргүдүп дыңнап болгай сен. Ол база сенээ дуаалаптар Чолаава. А бир эвес ушкү черге четпейн чүве оқтадып-даа алмаңа, «64-түн эктиң тууду, ат-тың-чарлыг улуг маргыл-даларга хуржиң чорашан мен» — деп чарлаттыңып, хөрэң-даа шаңчып, манта-нып чорай-ла сен — деп чугаазың доосту.

уйгу-чыдын чок кижиниң чуртталгазын чурттап чо-руур. Биче оол Кыргыз-овичниң амьдыралың дедараалай сонуургадырга мындаы: ол ат-алдарыг спортчу. Бир-ле дугаарың-да оон ады хуреш биле хар-рызаалыг. Ол Тыва Рес-публиканың, Сибириниң болган Бракың Чөөн чү-лүтү тыва бурят хуреште-ге каш даярар чамлиону, бо талашы-биле национал спорт хевирлеринге спорт мастери. Бир эвес биче 1960-1970 чылдарыг хая көрүп бээр болузувуса, Би-че-оол Монгул-оолдун ады динмитиг-ле турган. Ың чангы салым-чаяаныг мого-лер Киров Хомушка, До-до Куулар, Василий Базыр-Тараа... оларын ат-сыви-биле кады Биче-оол Монгу-лоолду «шүүлген», «тулган чемпиоң» деп аттарны ал турган эки уезин улуг спорт утпас, Б. К. Монгул-оол мөзү-шын талашы-биле дески спортчу. Ху-рештен аңгы ону бис боксер, хол бөмбүкчүзү, чик атлетиканың, хаак спорту-нун шыырак спортчузу, а ам ол хевирлерге айт спортун немээрсе, ол бүгү-нүң хөй-ниичи тренери, спорт талашы-биле кыры-вас назлыларын бирээ-зи деп хундүкел биле са-нап чоруур бис.

Күш-ажылың арга-дуржулгалыг организациы Б. К. Монгул-оол чамдык кижилер дег, каш-каш орту-мак, дээди эртемнериң эдилекчизи эвес. Ортумак шоклоаны. Кызылдың кө-дээ ажал-агыл техникунуң бө-өредилге биле дооскан, Эртеңи ол-да. Ычылаза-да Биче-оол Кыргызович кыдыг ажалда ажилдаван дээр. Комсомол, профсоюз, партия органдарына, «Жидан», «Совет Тыва», «Арыскан» сохостарга да-ректорлар болган. Амгы үеде Улуг-Хем кожуунуң Хайыракан сумузуңуң ча-гырга даргазында деп-чиртирген, чымшытыг иш-те уйгу-чудын чок ажал-иңи чоңуңа берип чо-руур. Чурумалың маады-рының күш-ажылыг намда-рын илереди-биле бо ма-териалды белеткеп турар үемде болган таварылганы номчулуга бараалгадып көрөй. Тыва Республи-аның Президентизи Ш. Д. Ооржак Улуг-Хемге ажал-агылжы ажал-херээн бу-руңу хун дооскаш, ко-жуунуң ажал-агыл акти-ви-ниң хуралын эртирген чүве. Хурал соңида ко-жуунуң чагырга даргазы К. Т. Куулар 55 харла-вы-биле Б. К. Монгул-оолга турсасал бижикти бий-ле-ди байдалга тывысты. Ба-йыр чедирген чоңуң чугаазы толгелесте. Пре-зидент туруп келгеш: «Би-че-оол Кыргызовичниң кы-зымак ажалдан турары бий-лер мен. Кожуунуң өскө-ке суму чагырыкчылары оон үдөгөр алыр болза эң-дир. Мээң ажалдар каби-недимде Тийелгенниң «О-ч чылыга турсакаткан хол шакы бар чүве, ону белеке суунуп тур мен» — диди! Кожуунуң, тыва черин бир дугаар бедиктериден мындаы байыр алыры — Биче-оол Кыргызовичниң күш-ажылыңың ылап-ла үнелеси.

БОТТУҢ ЧЕРИ-БОТКА ЭРГИМ

Кижжи болуп бодараным — Хиним кескен чүргүм чүве. Эргим черим делемнери Эргий сактып ортулаар мен. Чалгының куш — хостуг узар Кижжи төлү ол дег болур: Салым-хуумда хомуудал чок — Хире шаамче чурттап чор мен. «Кижжи чери кидирээңиң Кижжи чөми химиредиг». Эрак-уак чоруу-чоруп Ычан оң оң-чорен мен. Хари черин ол-бо дей каап Каржи сөстер оқташ чор мен. Боттуң чери — ботка Эргим Бо-ла чораша төдү бичим! Маалыр-оол АРТАА. Кызыл хоорай.

Ол аас чогаалың бил-ди-ни, шүлдүкү. Оң чогаалдарың. «Улуг-Хем» сеткүүден, республика со-лунурандан доктаамал номчулп чачыккан бис. «Улуг-Хемниң чалгылары» чогаалыңы каттыжыш-кының энне иденкейиг авторларың бирээң. Би-че-оол Кыргызовичниң кор-респондент уйгу-чудын чок ажалыга республиканың номчулчулары чачыгып кал-ган дыка хооредиг эвес. Ол төлөтпиг ала Би-че-оол Кыргызович бар олгуду, ийи кызын боду ышкып тура-сорукур, чоңа аңкыч-тыг кижилер болуңнар, олар спорттан, уран чүүл-ден, адазы дег салдымайн чораша ааш бугу күжүн берип чоруур. Хеймер олар урелер чылын башкы Крдоору, оон улуу бо чылын Крдоорскенин Кызылда агроуниверситетин доозар. Улуг огул Радик — агро-ном. Могоңиң олгунуң төлөтпиг-биле ады сывы чоңуңа алгыт, ал-боду

Кара-оол НАТПИИ-ООЛ Улуг-Хем кожуу.

Бир чылын майның соол-гу хунериниң бирээңинде II Екатерина хаан Россия-ның Соңгу флодунун сургал-дың дайыны кезээңе чеде берген. Кырган адмирал По-лянский аңчан хаанын аажок эвилеп хулээп алган болган бичежек судно-биле ону далайга селгуустектен дээр.

рал Польский далайга дем-ни судно-биле база кагап селгуустээрин II Екатерина-га сүмелээрге, хаан мынча деп харылаан: — Кудуруч чок дриг амьтанарың мунарнага чачыкканың кижжи мен. Хамааты дайының маа-дыры Василий Иванович Ча-паев болуңуң идеялелиг ду-залакчысы Петька-биле ка-ды бир хун ак-хардейки офицериң туудуп алганар. Чапаев ыңаарда болуңуң дузалакчызыңа мындаыг са-нал кириген: — Бо ак оруска араганы бөгүн эидере бергеш, даар-та оң багының аарырың «эдеринге» чачыг-даа грамм дамдыны бербээли шүве, Петька? — Хоржок, Василий Ива-нович, хоюкүйүң ыңаар хил-дичтөөргө кайың боор, онуң назымыңсака багай болур — деп, Петька ха-рылаан. — Японнар 1000 градус чедир соор ээзон улуг ма-шераны (соодуучуну) буду-руп алганар. Ол камерага 1000 градус чедир соок турда, олуруп шыдаар киж-жиге Хоккайдо ортулукту халас бээр деп чарлаанар. Бир дугаарыңа француз кижжи камерага олурарың чарлап, будун хааржак иш-

УРУГЛАРЫМ УРУГЛАРЫ

Уругларым уруглары Ужа-тура чүгүрүк кээр. Кушкандар дег часыгбайлар кээрлер. Алазының оорга, мойнуң Аыткылаштар мунгулаңтар. «Чүге?» диген айтырлар. Суржуп, төктүп эгелей бээр. Чазын чүге хаттыг чүвөл? Чазын чүге иши боорлук? Кыптың соогу турбас кылдар Кылып көрөм, кырган-ачай? Хензиг бичин койуңаңың Кулаа чүге узун чүвөл? Кедергей дээр улуг чашың Кудуруч чол чолдак чүвөл? Айтырлар ызы-бүрү Адап-саңап кижжи четпес. Акыңы берген кырган-ача Алаң кайган калгылаар мен. Биче-оол МОНГУЛ-ООЛ.

Мээң тавангаймада колхозтун демдээ бар-ла бол-гай, номчууру — дээң. Бөрү тавангайке көрүп чымырда, айт ону моорадыр текшиң арлы берген. Бөрү миңиниң кээрге, ах-даа чок, баш түзээр бол-ган. «Мээң-даа кончуруң тавангайны чүге көрө бе-лим, мөмөй-те бижик билең эвес мен деп чугаалаң» — кадым чоруман-дыр. АЛДЫН-ООЛ МОНГУШ.

МООРАДЫР ТЕПТИРГЕН

Аштаан бөрү димезини тораап, ыттал турган бир аытка таварып берип-тир. — Бөрү турган: — Сен мен чийин, аыт? — дээң. — Мени чийринге хоржок — деп, олуу харылап-тыр. — Чүге? — Чүге дээрге мен кол-хоз адым-дыр мен. — Мээң каңдыг хамаан чүвөл? — деп уаур айтырпай.

Шүлүк кыдыраажындан АЙ-БИЛЕ ХӨӨННЕЖИГ

Данның чырымы четчи берди, дуннун айы. Талыгарлаң сен үдей көрүп тур мен. Черке сарлаң болгаларың бажызың. Чедип барып, билип алыр арга болза.

Сарыг хаяа ээлчээңде хереп олур. Чавыңалдыр эзим, шыңга ийичи кирең. Обай дүңкөн күсүкү хыраа кылтыңаажы. Ой аыт оттуг бурүлдерге шыва хонган.

Сарыг ситен оңуп чаржаң, шыңың чыдыр. Салдыг кылдыр хаткы беэин чыжыг-тыр. Булчтөрже оожум салтап кире дүштүп. Бурүлаан дег тымыш-бузун, ак-куу арты.

Кайы шагда чаның орта, ырак эвес. Калды-кожа сылдыс болуп чырып берсе. Шак-ла ыңан чүвүрелтиг сакыңың. Чажыт чокка билип аарым чадавас боор.

Узун дүне аныктар дужар болмаңа. Угаан чокка оңу өскөөр бодай бербе. Амьдырал эге орву «назыкыл» деп Айым күжүр сепкиңге монге чорави.

Олчат-оол МОНГУШ.

ФРОНТУЧУ БАШТАКТАР

Чүглө чарты-дыр Фаншгет офицер: — Россияның чүрээңге чдыре бээр хире орукту тып алдым — диген. Ону дынааңа, генерал мынча диген: — Ол дээрге улуг херек-тиң чүглө чартыг-дыр. А оон кайы оруктуң дедир үнөрүнчиг доп-дораан то-дарылаар.

УЛУГ ӨӨРҮШКҮ — Фрай Мейер улуг өөрүшүкче таварышкан де-тер лаан. — Кандың? — Ачча орусстарга тут-круп алган-дыр.

КӨДӨЭГЕ ЧУГАА — Бистин төлүвүске дээрден диверсанттар «аып хонупкан, мылпадыңар б?» — Оон алгангаң? — Кандай канчаар боор, чарке дедир аытпирлык ол-та-дыр.

АГАРТЫНГАН — Лейтенант Гробен, са-мотеттар ам бээр дүңгө аттарың алган-дыр силер! — От шыл, дээрчиг геде-рет. Отан үл, а мен чаас-тан болган болбазык мен бе. — Чүв чүве — үш? Орус самолот бе? — Чок, орус чадаг шериг-жилер.

ХЫП ТУР — Фрид, көрүп көр даң, бистин анык ужулдуучу-ларымыс тилеп алыр дээр ишиг күзел-биле хып турлар! — Чүге самолоттары-биле калч хып турарлары ол ыңчан? — Катгошка курттары үрөсини көрбөзүн дээң. — Катгофельти тарып каан соолуңа чачыг-ла не-деля болганда, чүге казып эгелээр улус боор? — Катгошаны оларның чикээри аажок улус ыш-ка-жыл. — Дага чугуразың олар канчаар бажырып ап тура-рыл? — Изиг илчир-биле бы-жырып атыр улус болгай. «АНЕКДОТТАР» деп ном-дан ошудурган.

Кажар чолаачы Гитлер суур таварты чо-руп олурган. Чолаачы ыт бастырыккан, хеп-хенереп тоомтозган. Битын ээңгээ-лөөрүңүз эвес ол медээни чедир-дин дээң чолаачың чорудуңаң. Элзэң үе эрткин-де, чолаачы хөй белек-се-лек туткан бо чедип келген. — Ол чүдүл? — деп, Гит-лер элдесиниң айттырган.

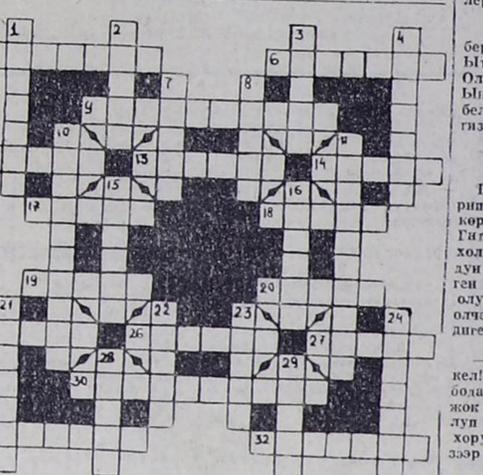
Битын ээңгээңе чеде бергеш: «Гитлерден келдим. Ыт узулуктыңаң» диди. Ол хөдчөк өөрүрү болду. Ыңчанган бо халык чүдүлү белекес берди — деп, дем-гизин тайылбырлаан.

Кинотеатрга Гитлер кинотеатрга ки-рип келген. Кинохорго көрүзүп турган. Эзранда — Гитлер, Коркуңдер туруп, холун сунуп, фаншгет сал-дуу кылган. Фюрер өөрөн-гөн чачы-биле олурбуузын олурган. Сандайда кожааы олче эглип келгеш, мынча диген: — Туруп кел, оол, туруп кел! Бис база шуугу ыңаар болап турар бис, ыңчазы-жок бо кончур аргажок ту-луп чүвө дээң колдугаарыг хоругдаттарың кым кү-зээр дээр сен.

«Сельская жизнь» солуудан алган.

Хостуг шакта тывыңар аа КРОССВОРД

ДОРА ДУРГААР: 5. Буруңу оюн. 6. Дээди эр-темин баштайгы тыва эң-чи. 9. Билиг, дуржула биж-гылаар талашы-биле онаал-га. 12. Сурагыг совет ке-рел эмиң, чогаалчы. 13. Ев-ропада күрүңе найысылды. 14. Азияда күрүңе найысы-лалы. 17. Өрттедиң каан бап, дуюгар, оон чөм. 18. Пас-таавы кылларыңа аңкы-лаар үнүң продуцияңа. 19. Ак чөм. 20. Калбак бурулуг чөм. 25. Чурттаар оран-са-га. 26. Кылар суук мүл. 27. Франциның президентизи. 28. Бай-тырмач, оңчузү хөй чыны. 31. Орус ак чөм, та-рак. 32. К. Келчынның «Уй-гү чок Улуг-Хеминиң» маа-дыры. УЗУН ДУРГААР: 1. Аарыг, грипп. 2. Театр уран чүдүлүгү бир хевир. 3. Аыт транспортуңуң дерг-херексели. 4. Шык, шына чер чоогуңуң үнүжү. 7. М. тематикада биднимес аз, өскерди бээр сан айытка жүжүк. 8. Соок иштиниң ү-түг буюмели. 10. Каа-Хем-де улуг эвес сууржуука. 11. Токуда хем. 15. Ак-тор-лаа. 16. Бичин уруг ораар өсөт. 21. Сүт-Хөлдө хөмөгө-сыйт, аас чогаал ансамбл. 22. С. Порбония шүлүгү-ли. 23. Ча кээз. 24. Доит, оюндулуг, сугулуг чер. 28. Кезип аңнарган ылы артын чыгы. 29. «Нормандия» — француз-совет эска-дрильа.

Битын ээңгээңе чеде бергеш: «Гитлерден келдим. Ыт узулуктыңаң» диди. Ол хөдчөк өөрүрү болду. Ыңчанган бо халык чүдүлү белекес берди — деп, дем-гизин тайылбырлаан.

Кинотеатрга Гитлер кинотеатрга ки-рип келген. Кинохорго көрүзүп турган. Эзранда — Гитлер, Коркуңдер туруп, холун сунуп, фаншгет сал-дуу кылган. Фюрер өөрөн-гөн чачы-биле олурбуузын олурган. Сандайда кожааы олче эглип келгеш, мынча диген: — Туруп кел, оол, туруп кел! Бис база шуугу ыңаар болап турар бис, ыңчазы-жок бо кончур аргажок ту-луп чүвө дээң колдугаарыг хоругдаттарың кым кү-зээр дээр сен.

«Сельская жизнь» солуудан алган.

«Шын» солун неделя дургузунда телекөрүкчүлөргө (Май 22-ден 28-ке чедир)

Николай Луджуапович КУНЧУН

Николай Луджуапович Кунчун 1924 чылдың январь 21-де Тес-Хем кожуунда Хараал-Тей деп черге, малчын араттын өг-бүлезинге төрүттүнген. 1947 чылдың июльдан бээр СӨПК кежигуру...

ПОНЕДЕЛЬНИК

МАЙ 22 БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР.

20.00 Эр биле херэжен. 20.40 Тамчыктыг удучар, чаштар. 21.00 YE.

16.30 Мульти-пульти. 17.20 Камгалап алышкыч-911. «ТЫВА» канал 18.15 Мультифильм.

Вторник

МАЙ 23 БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР.

19.00 Шактын бедни. 19.25 «Амыдыралдын үүрмек айтырылглары».

20.40 Кинемарафон. «Сактышкынар». 22.00 «Аас-кежиктиг төртүтүнген».

Среда

МАЙ 24 БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР.

12.50 Иванов, Петров, Сидоров... 13.30 Славян үжүк-биктиктик болгаш культуранын хуну.

16.00 Музыка программасы. 17.20 «Бракны Чоюн чук». 17.55 К. Шулженко ырлап тур.

Четверг

МАЙ 25 БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР.

12.20 «Ак хептер». Телесериал. 13.45 Стоп-шоу. 14.00 Иванов, Петров, Сидоров...

16.00 Музыка программасы. 17.20 «Бракны Чоюн чук». 17.55 К. Шулженко ырлап тур.

Пятница

МАЙ 26 БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР.

10.40 Гроссмейстер В. Крамник. 11.05 «Бомбурзектин бойдузу».

16.00 Музыка программасы. 17.20 «Бракны Чоюн чук». 17.55 К. Шулженко ырлап тур.

Суббота

МАЙ 27 БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 7.30 ТЕЛЕЭРТЕН. 8.45 Ламанын сөзү. Митрополит Кирилл.

10.20 Эртеги почта. 10.50 Смак. 11.05 Кадьякшыл. Бодунга бодун дузала.

16.00 Музыка программасы. 17.20 «Бракны Чоюн чук». 17.55 К. Шулженко ырлап тур.

Воскресенье

МАЙ 28 БИРГИ ПРОГРАММА «ОСТАНКИНО» канал 7.30 ТЕЛЕЭРТЕН. 8.30 Олманий эртеви.

10.45 Эртеги сылдас. 11.30 Россияга бараан бооп тур мен.

16.00 Музыка программасы. 17.20 «Бракны Чоюн чук». 17.55 К. Шулженко ырлап тур.

КИНО

МАЙ 20-ДЕ «НАЫРАЛ»: «Кровавый камень» 9.30, 11.20, 13.20, 20.15, 17.20 шактарда.

«ВОСТОК»: «Мээн дылым» 13.00, 16.30 шактарда. «ОТЧУГАШ»: «Геркулес раскреноченный» 10.00, 12.20 шактарда.

МАЙ 21-ДЕ «НАЫРАЛ»: «Кровавый камень» 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40 шактарда.

ЧАРЛАДАР

ТАНМАЛАР БОЛГАШ ШТАМПЫЛАР Глокснада турар россияшвейцар фирма силерге танмаларны болгаш штампаларны кылып бээрине белем.

«ШЫН» СОЛУННУ ДАМЧЫШТЫР

Бистин ажы-шүжүүвүсү дакчыларына, Чаа-Хөл колдене Улежин бистин эрим алавысты, инак күдээсти, колдөөстөрине, геология Андрей Ынык-ооловчу Тууш-туу 31 харлап чораш, оза-олапка таварышканы-биле соолукту өгүдөк, материалдык болгаш моральдык деткичтен көргүсүн Кызылдың № 16 ясли-сад ажыл-төрдөрин.

Тыва Республика Архив херектеринин комитеди.

Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди.

Тыва Республика Архив херектеринин комитеди.

Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди.

РФСР-ниң социал хандырылгазынын тергини.

14 чыл ажы үениң иштинде ТР-ниң Социал хандырылга яамызынын сайдынын албан-дужаалына ажалдап турган күш-ажылытын хоочун Николай Луджуапович Кунчунунуң үр эвес араанынын соолдуна 71 харлап бар чораш назынын мөчээни Тыва Республика Архив херектеринин комитеди баштаар чери дынаттышаан, оон өг-бүлезинге, ажы-толунге, төрөдөринге болгаш чоок кижилеринге ханы кажыдалды илергейлеп тур.

Кызыл хоерай Красноармейская, 100. Индекс 667000. Түргүчүчүлөрү: ГЫВА РЕДАКЦИЈАНЫН КОЛЛЕГИЯНЫ: Н. С. Базыр (коо редакторунун оралакчысы) А. В. Монгуш, А. О. Оксир (оралакчылары секретари), М. М. Сава (коо редакторунун оралакчысы), Ц. С. Эрген. РЕДАКЦИЈАНЫН ТЕЛЕФОНЫ: Коо редактор — 3-43-34; келген кижилер хүдээ азы — 3-34-26; коо редакторунун оралакчылары — 3-33-91; 3-34-17; харыскалгалы секретари — 3-34-92; оралакчылары — 3-45-93. КИЛДИСТЕР: иштинде амыдыралы — 3-34-19; 3-34-98, уаггыр — 3-34-49; 3-36-73; анда ажы-агым — 3-36-82; чарлап килдиз — 3-34-57, культура өредилге болгаш чогаал — 3-39-15, медээлер болгаш спорт — 3-37-11, очулга — 3-34-39, 3-34-93, чагаа — 3-39-03, корректорлар — 3-41-23, үндүрүкчүлөр — 2-27-41, солун келбей барганда — 3-57-92, 3-14-94, бухгалтерия 3-41-16. (Египет) 13.00, 15.20, 17.40 шактарда. «ВОСТОК»: «Мээн дылым» 13.00, 16.20 шактарда. «ОТЧУГАШ»: «Геркулес раскреноченный» 10.00, 12.20 шактарда. «Ынакшаан тоянчы» 14.40, 17.20 шактарда. МАЙ 22-ДЕ «ОТЧУГАШ»: «Ынакшаан тоянчы» 12.30, 15.10, 17.50 шактарда. АГАР САНЫ: «Тыва собанк» № 363505 Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди, Тыва Республика Архив херектеринин комитеди.